

Highlights på Museer Efterår 2024

Arken – Ursula Reuter Christiansen + Anish Kapoor

Den britisk-indiske kunstner **Anish Kapoor** indtager museets rum med sine imponerende skulpturer og installationer, der breder sig over størstedelen af ARKEN. Udstillingen *Anish Kapoor – Unseen* er den første store soloudstilling med Kapoor i Skandinavien.

Anish Kapoor er en af verdens førende kunstnere. Hans monumentale skulpturer og installationer taler direkte til vores sanser og følelser. Med sit unikke blik for materialer, former, overflader og farver drager Kapoor os ind i sine kunstværker, der vender verden på hovedet – ofte bogstaveligt talt.

Fraværet og tomrummet er centralt i Kapoors kunst. Han giver det, vi ikke kan se, en sanselig form, for eksempel når vandet i *Descension* (Nedstigning, 2014) strømmer ned i en usynlig afgrund. Eller når han i den store skulptur *Memory* (Erindring, 2008) giver os et kig ind i værkets mørke indre. Trods kunstværkernes monumentale skala er der 'noget', der forbliver skjult. Noget, vi ikke kan se eller helt forstår. Udstillingen forholder sig til dette paradoksale aspekt ved Kapoors værker: Vi mærker værkernes effekt på vores kroppe gennem vores sanser, men der er mere på spil, end vi umiddelbart kan se med det blotte øje.

I udstillingen *Anish Kapoor – Unseen* kan vi gå på opdagelse i Kapoors enestående univers. Her vises et udvalg af hans mest signifikante, monumentale kunstværker skabt over en mere end 40-år lang karriere. Flere af dem er bygget ind i museets arkitektur og ændrer rummene og den vante gang rundt i bygningen. De åbner for nye måder at se og opleve verden på, og tilsammen giver de et unikt indblik i Kapoors kunstneriske produktion.

Anish Kapoor er født i 1954 i Mumbai, Indien. Han har siden 1973 haft sit virke i England. Kapoor arbejder med alt fra skulptur og installationer til maleri og tegning, og han bruger materialer som pigment, voks, granit, marmor, kalksten og poleret rustfrit stål.

Hans kunst har været vist på de største udstillingssteder i verden, fra Versailles-slottet uden for Paris til Royal Academy i London. Han har også skabt en række ikoniske skulpturer til storbyens rum – allermest kendt er måske det enorme spejlværk *Cloud Gate* (2004) i Chicago, som er byens vartegn med kaldenavnet 'The bean'.

Anish Kapoors monumentale skulpturer og installationer taler direkte til beskuerens sanser og følelser. Hans blik for materialer, former, farver og overflader gør, at vi bliver draget og forført af hans værker, som vender verden på hovedet. Kapoors værker leger ofte med vores synssans og med det, vi ikke kan se med det blotte øje, med det kendte og det ukendte, med objektet og dets negativ. Kapoor er meget procesorienteret og er efter eget udsagn ikke interesseret i udtryk – for ham er det vigtigt, at værkerne får lov til at gøre arbejdet.

"Jeg har ikke noget at sige som kunstner. Jeg har ikke rigtig noget budskab til verden. Jeg har en praksis - en dyb, virkelig, daglig praksis – og det er ud af den praksis, at indhold, mening og spørgsmål om virkeligt og uvirkeligt og så videre opstår. Men det er kun ud af en praksis. Så jeg gør, hvad jeg kan for at undgå mening. Det, jeg forsøger at komme frem til, er følelsen af, at mening opstår, fordi den skal, ikke fordi jeg lægger den der", sagde Kapoor til Artnet i 2019.

Anish Kapoor beskæftiger sig med de store, menneskelige problemer. Han vil gerne skubbe dig helt ud til kanten og få dig til at overveje de største spørgsmål i livet. Han vil skabe rum i sine værker, der inkluderer mulighederne for både at undersøge død og glæde, skønhed og grusomhed. Kapoor interesserer sig for religion og myter og undersøger, hvorfor mennesker bliver drevet til at overveje mysteriet om at være til.

"Jeg har været i buddhistisk praksis i lang, lang tid. Zen-meditation. Det betyder noget for mig. Jeg tror virkelig på, at vi er religiøse væsener. Hvor kommer jeg fra? Hvem er jeg? Hvad er jeg? Hvor går jeg hen? Det er spørgsmål, der undrer os alle," sagde Anish Kapoor til The Guardian i 2021.

Highlights på Museer Efterår 2024

Arken – Ursula Reuter Christiansen + Anish Kapoor

Anish Kapoor blev født i Indien af forældre med pakistansk-indisk og irakisk-jødisk baggrund. Han flyttede til London for at studere ved Hornsey College of Art i 1973 og Chelsea School of Art i 1977. I løbet af 80'erne og 90'erne blev Kapoor i stigende grad anerkendt for sine organiske skulpturer og installationer, lavet af materialer så forskellige som sten, aluminium og harpiks, der udfordrede tyngdekraften, dybden og opfattelsen af verden. I 1990 repræsenterede han Storbritannien på Venedig Biennalen med sin installation *Void Field*, et gitter af ru sandstensblokke, hver med et mystisk sort hul, der trængte igennem dens øverste overflade. Kapoor er siden fortsat med at udforske ideen om tomrummet i resten af årtiet og skaber serier af værker, der inkorporerer konstruktioner, som trækker sig ind i vægge, forsvinder i gulve eller dramatisk ændrer dybden i rummet med en simpel ændring i perspektiv.

Anish Kapoor, *Memory*, 2008 II. Foto Mathias Schormann © Anish Kapoor. All rights reserved, DACS VISDA 2024

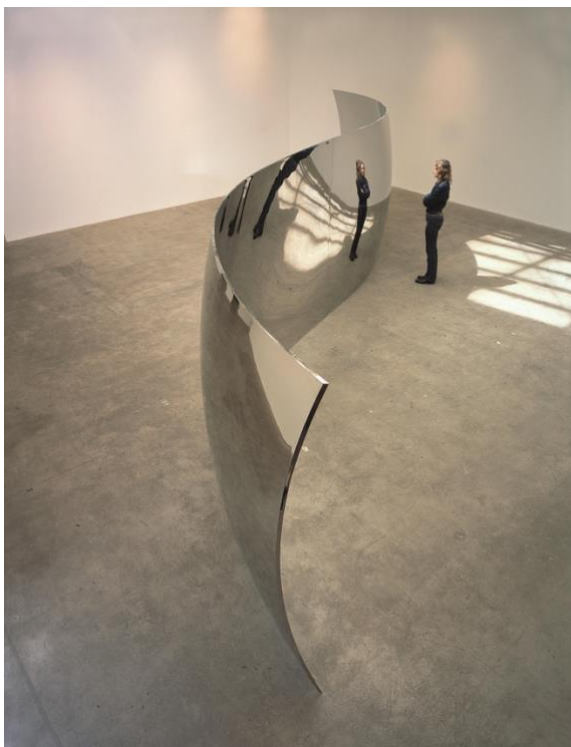
I begyndelsen af 00'erne begyndte Kapoor at skabe projekter, der var mere og mere ambitiøse i skala og konstruktion. Til sin installation *Marsyas* fra 2002 på Tate Modern i London skabte han en trompetlignende form ved at rejse tre massive stålringe forbundet af en 155 meter spændvidde af kødfuld rød plastikmembran, der strakte sig i længden af museets Turbine Hall. I 2004 præsenterede Kapoor *Cloud Gate* i Chicagos Millennium Park, en 110-tonns elliptisk buegang af poleret rustfrit stål med tilnavnet *The Bean*. Det var hans første permanente stedspecifikke installation i USA. *Cloud Gate* reflekterer og transformerer sine omgivelser og demonstrerer Kapoors igangværende undersøgelse af materiale, form og rum. Efterfølgende har Kapoor udstillet sine værker på offentlige steder som Versailles i Frankrig, Brooklyn Bridge Park, New York City og Queen Elizabeth Olympic Park i London.

Highlights på Museer Efterår 2024

Arken – Ursula Reuter Christiansen + Anish Kapoor

Anish Kapoor er kendt for sin uventede brug af materialer som kalksten, granit, snavs, beton og farverigt pigment, sammen med hans evne til at skabe engagerende miljøer, der inspirerer til en meditativ og poetisk oplevelse. Kapoor fremstiller store monokrome og vildledende værker, der udfordrer ideer om rationalitet og sanseiagttagelse gennem samspillet mellem buede former, reflekterende overflader og omfang. Hans værker tjener ofte som stemningsfulde udsagn om opfattelse, spiritualitet, kroppen, sindet samt yin-og-yang-dualiteter, der er iboende i naturen.

”Jeg er meget tiltrukket af eksotiske materialer. Jeg kan godt lide pink marmor. Det afhænger af, hvad man forsøger at gøre. Jeg har arbejdet med masser af materialer. Vantablack er dette utrolige nye materiale. Det er det sorteste materiale efter sorte huller. Et nyt materiale bringer alle mulige muligheder. Jeg har længe været engageret i ideen om det tomme objekt, objektet der absorberer alt lys, som på en måde er et ikke-objekt,” har Kapoor sagt i et interview med The Talks.

Anish Kapoor, *S-Curve*, 2006. Foto: Joshua White © Anish Kapoor. All rights reserved, DACS/VISDA 2024

Sir Anish Mikhail Kapoor

Født 12. marts 1954 i Mumbai, Indien. Bor og arbejder i London og Venedig.

Uddannet fra Hornsey College of Art, London i 1977 og Chelsea School of Art, London i 1978.

Repræsenterede England ved Venedig Biennalen i 1990, hvor han vandt Premio Duemila-prisen for Best Young Artist.

Vandt Turner-prisen i 1991.

Slået til ridder af Queen Elizabeth II i 2013.

Modtog en æresdoktorgrad fra University of Oxford, England i 2014.

Marie Nipper Interview med AK

Marie Nipper: Din udstilling på ARKEN spænder over 40 års kunstnerisk praksis. Hvordan ser du selv udviklingen i dit arbejde over de fire årtier?

Anish Kapoor: Min praksis er min daglige virkelighed. Ud af denne praksis opstår og genopstår idéer og temaer. Jeg har tit ytret, at jeg ikke har noget at sige som kunstner. Med det mener jeg, at jeg ikke forsøger at formidle et budskab med mit værk; mit værk er et fysisk medium, hvorigennem jeg udforsker noget, man ikke kan se eller kun halvt aner – den usynlige halvdel, som jeg fornemmer i mig selv. Jeg er overrasket over, at de spørgsmål, der opstår i min praksis, bliver ved med at dukke op og ligger mere eller mindre fast over tid.

MN: Du udfolder denne udforskning i en række forskellige materialer. Kan du fortælle om dit materialevalg, for eksempel dit arbejde med rustfrit stål og pigment?

AK: Et af de spørgsmål, der er opstået, og som jeg har undersøgt gennem min praksis, er det, jeg kalder et non-object ('ikke-objekt', red). Et objekt, som er et tomrum eller noget, der er mindre end tilstedeværende

eller både nærværende og fraværende. Det har jeg undersøgt på mange forskellige måder, blandt andet i pigment, konkavt (indadbuget, red.) rustfrit stål, maling, sten og det sorteste sorte. Spejlende blankpoleret rustfrit stål i konkav form er overraskende og modsætningsfyldt. Det kræver perfektion, og når det lykkes, vender det verden på hovedet og fylder rummet med spejlinger, som både forvirrer øjet og ens fornemmelse for materialiteten. Pigment, på den anden side, er skrøbeligt og flygtigt, kvaliteter, som jeg har forsøgt at arbejde med. Ved den mindste berøring er det ødelagt. Jeg ser disse objekter som isbjerge, der skyder op, mens det meste af objektet er skjult under gulvet eller bag væggen.

MN: *Descent into Limbo* (Nedstigning i limbo, 1992, red.) er et eksempel på et værk, hvor du bruger mørkt pigment. Hvad betyder tomrummet for dig?

AK: Pigmentværkerne, der kredser om tomrummet, fylder rummet med mørke. Det er tomme objekter fulde af mørke. De sorte værker fremstår som firdimensionale objekter. I Renæssancen gjorde man to store opdagelser: perspektivet og folden – stoffets foldning som et tegn på kropslighed. Hvis det sorte materiale placeres på en fold,

forsvinder folden og bliver usynlig. Det er dermed min påstand, at det sorte materiale bevæger objektet ud over eksistensen, ud over kroppen og ud i den fjerde dimension. Titlen *Descent into Limbo* kommer fra Mantegna. I hans maleri står Kristus med en stav i hånden ved nedgangen til en mørk hule. Billedet viser øjeblikket, før han træder ned i hulen. Dante er selvfølgelig til stede.

Mit værk *Descent into Limbo* er et tomrum i gulvet, som er fyldt med mørke. Det er, som om der ligger et sort tæppe på gulvet. Jeg interesserer mig for spændingsfeltet mellem det tomme og det fulde. Ifølge Kants forståelse af skønhed er det sublime knyttet til glemsel – på afgrundens rand, hvor man falder ud i det uendelige mørke.

MN: Dit værk *Memory* (Erindring, 2008, red.) er en del af udstillingen. Man er nødt til at bevæge sig rundt om værket – en 24 tons tung tank i cortenstål – for at forstå dets fulde skala og form. Er det en påmindelse om, at vi skal gøre os mere umage for at se?

AK: Nej. Som jeg har sagt, har jeg ikke noget budskab, jeg forsøger ikke at lære nogen noget. *Memory* er et objekt bestående af to sider, som er adskilt af en væg. På den ene side af væggen befinder sig det store stålobjekt, på den anden side det tomme indre af samme objekt. De to sider er helt ens og fuldstændig forskellige. Den indre del er større end det, der rummer det.

Anish Kapoor, Memory, 2008. Foto: David Stjernholm

MN: Mange af dine værker kræver på en måde, at man oplever dem over længere tid. Hvilken rolle spiller tid for dig?

AK: Tid er en mystisk ting. I poetiske forundringsøjeblikke står tiden stille. Det er det, jeg søger.

MN: Udstillingens stedsspecifikke værker obstruerer ofte den normale gang gennem museet eller ændrer udstillingsrummene – hvordan forholder du dig til den arkitektur, dine værker vises i?

AK: Skulptur handler om rum. Det centrale er ikke blot præsentationen af et objekt, men samspillet mellem objekt og rum. Kroppen er selvfølgelig en implicit del af denne samtale. Med den rette samtale mellem objekt og arkitektur kan der opstå en poetisk resonans. Sommetider kræver det, at man bryder rummet op eller griber ind i det.

MN: Dine værker ser ud til at bevæge sig frit mellem religiøse, mytologiske og intellektuelle traditioner. Hvilken rolle spiller religion eller spiritualitet i dit arbejde?

AK: Jeg tror ikke, man kan sætte sig for at skabe noget spirituelt. Som den store digter Paul Celan (1920-1970, red.) sagde: "Et dårligt digt er et, der hensynker i mening." Hensynker i mening ... Stor kunst svæver i rummet mellem det meningsfulde og det meningsløse. Når denne forudsætning er til stede, opstår kunsten og, tør jeg godt sige, det spirituelle: det mystiske rum, som består af det uerkendte eller fornemmelser.

Universet er todelt: lys og mørke, inde og ude, mandligt og kvindeligt. Det er den virkelighed, vi har opbygget vores moralske univers omkring. Som jeg ser det, er det på grund af denne moralske dualitet, som altid er i vores bevidsthed, at vi mennesker uundgåeligt har religiøse tilbøjeligheder. Vi er religiøse væsener. Videnskaben kan ikke fortælle os ret meget om bevidsthed og giver os ingen svar på spørgsmål som "Hvor var jeg, før jeg blev født?" eller "Hvor skal jeg hen, når jeg dør?". I poesien og kunsten kan vi spekulere over bevidstheden og de store spørgsmål om livet og døden, som vi ikke må vige tilbage fra. Det er ikke videnshandlinger, det er handlinger, som er knyttet til gamle kulturelle traditioner og intuitive spekulationer – poetiske handlinger.

Highlights på Museer Efterår 2024
Arken – Ursula Reuter Christiansen + Anish Kapoor

Ursula Reuter Christiansen – Jeg er ild og vand

Hvordan kan vi være mennesker i en verden, hvor håb og mod konstant bliver udfordret af grusomhed og fortvivelse? Hvad gør vi, mens børn bliver frarøvet deres liv i krig? Og hvordan tager vi afsked med denne verden, stående midt imellem kærligheden og afgrunden?

Udstillingen *Jeg er ild og vand* er en kraftpræstation af [Ursula Reuter Christiansen](#), der gennem syv store installationer samler værker fra de tidligste år til i dag – fra maleri og skulptur til installation og film – og flere af udstillingens værker er skabt særligt til denne udstilling.

Ursula Reuter Christiansen har gennem seks årtier været blandt de mest betydningsfulde, nulevende kunstnere i Danmark, og hun står i dag på tærsklen til et internationalt gennembrud. I sin kunstneriske praksis forvandler hun sit levede liv til kunst og tager livet med de kriser og katastrofer, der udfolder sig i verden. Skønheden og harmonien viger for det kraftfulde og ubekvemme, når Reuter Christiansen levendegør den frygt og de længsler, som ikke kun er hendes egne, men et menneskeligt grundvilkår.

Hun inviterer til en vandring gennem udstillingen, der samtidig er en vandring gennem livets facetter. Fra den kolossale installation *Rotten Eggs Against Bombs*, hvor rådne æg driver ned ad lærrederne til *Washed Out Faces*, der består af hvide stykker stof med blodrøde dæmon-ansigter, hængt til tørre på

Highlights på Museer Efterår 2024

Arken – Ursula Reuter Christiansen + Anish Kapoor

overdimensionerede vasketøjstativer. I installationen *Es Ist Zu Spät*, som er skabt særligt til denne udstilling, vandrer man sammen med kunstneren på en færd gennem – og måske afsked med – verden. En hviskende stemme gentager messende ”es ist noch nicht zu spät” (det er ikke for sent) og lidt efter ”es ist zu spät” (det er for sent). En balance på en knivspæg mellem håb og håbløshed.

Ursula Reuter Christiansen er født i 1943 i Trier, Tyskland. Hun studerede fra 1965-69 under Joseph Beuys på kunstakademiet i Düsseldorf og flyttede derefter til Danmark, hvor hun fik stor betydning som kunstner i kvindebevægelsen. Hun var professor ved kunstakademiet i Hamburg fra 1992-96 og ved Det Kongelige Danske Kunstakademi i København fra 1997-06.

Udstillingen er støttet af

Ny Carlsbergfondet

Statens Kunstfond

Elly og Aage W Jensens Fond

Furi Appel og Gunnar Niskers Fond til Almennyttige Formål

Konsul Georg og Hustru Emma Jorcks Fond

Politiken-Fonden

Lemvigh-Müller Fonden

TRE TING DU SKAL VIDE OM URSULA REUTER CHRISTIANSEN

Ursula Reuter Christiansen har gennem seks årtier været iblandt de mest betydningsfulde nulevende kunstnere i Danmark og står nu sent i sin karriere på tærsklen til et internationalt gennembrud.

I Ursula Reuter Christiansens kunst møder vi både skønhed og dæmoni, ild og vand, kærlighed og had samt eventyr og mytologi – alt sammen viklet uløseligt ind i kunstnerens eget liv. Hendes værker er på én gang fortællende, politiske og sanseindlevende. Men hvem er egentlig personen bag denne lange og glørværdige kunstneriske karriere?

1. Reuter Christiansen stammer fra den tyske by Trier. Hun blev født i 1943 midt under Anden Verdenskrig og voksede op i den dystre efterkrigstid. Hendes far, der et par år efter krigens afslutning vendte tilbage fra en sovjetisk fangelejr, ville have hende til at blive gymnasielærer, men Reuter Christiansen havde sine helt egne idéer for fremtiden. I 1965 formåede hun derfor at blive optaget som én af kun få kvinder på Kunstakademiet i Düsseldorf, der dengang blev anset som et af de mest prominente kunstakademier i verden.

2. Kunstneren har været aktiv i kvindebevægelsen hele sit liv, og feminismen har altid haft en essentiel betydning for Reuter Christiansens tilværelse såvel som for hendes kunst. Efter Kunstakademiet i Düsseldorf drog hun nordpå sammen med sin mand, komponisten Henning Christiansen, mere nøjagtigt til en gammel gård på Møn, der lige siden har udgjort kunstnerens base. Her blev hun i begyndelsen af 1970'erne dybt involveret i rødstrømpebevægelsen og spillede en betydningsfuld rolle i kampen for kvinders rettigheder.

3. Reuter Christiansen arbejder både med malerier, film, skulpturer og rumlige installationer. Selv beskriver hun sin proces som en interesse i dialektik og transformation. En transformation hvor hun tager historier, ofte kvinders historier eller historier fra hendes eget liv, og fører dem på en rejse fra jegets privatsfære og ud i lyset. Reuter Christiansen arbejder med andre ord altså i høj grad med, i tæt samspil med idéer og

Highlights på Museer Efterår 2024

Arken – Ursula Reuter Christiansen + Anish Kapoor

narrativer lånt fra eventyr og mytologi, at formidle kvinders såvel som hendes egne historier og dermed forvandle disse skæbner til kunst.

<https://www.alt.dk/artikler/ursula-reuter-christiansen-om-alder-og-succes-efter-80-aar>

<https://channel.louisiana.dk/video/ursula-reuter-christiansen-i-dont-make-cute-decorative-paintings>

<https://channel.louisiana.dk/video/ursula-reuter-christiansen-on-joseph-beuys-as-teacher>

<https://politiken.dk/kultur/kunst/art10029903/I-kunstverdenen-er-det-n%C3%A6sten-det-samme-som-at-sige-at-man-har-v%C3%A6ret-Jesus%E2%80%99-discipel>